

РЕШЕНИЕ

№ 5587

гр. София, 16.10.2020 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Трето отделение 11 състав,
в публично заседание на 12.10.2020 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Петя Стоилова

при участието на секретаря Цветанка Митакева, като разгледа дело номер **855** по описа за **2020** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 145 и сл. от АПК.

Образувано е по жалба на С. Е. М. – гражданин на Р.С. М. срещу Заповед №О-10440/2019-10-18 на и.д. Председателя на Държавната агенция за българите в чужбина /ДАБЧ/, с която му е отказано издаването на удостоверение за български произход.

Според жалбата, непълно са установени фактическите обстоятелства, поради което административният орган неправилно е приложил материалния закон. [населено място] – Б., където бил роден баща му принадлежи към западните покрайнини на България, поради това не е включено в статистиката на В. К., но и днес жителите на това село се определят като такива с български произход. Моли да се ползват данните от Уикипедия, заявява, че останалите членове на семейството му са получили удостоверения за български произход.

В съдебното заседание жалбоподателят не се явява.

Ответникът – Председателят на Държавната агенция за българите в чужбина, чрез адв. Д. оспорва жалбата.представя писмено становище. Претендира разноси в размер на 500 лева за адвокатско възнаграждение.

След като обсъди доводите на страните и приетите по делото доказателства, съдът приема следното от фактическа и правна страна:

Жалбата е допустима, като подадена в законоустановения за това срок от лице, което има правен интерес от оспорването.

Разгледана по същество, тя е основателна.

Със заявление, подадено на 07.08.2018г. С. Е. М. е поискал издаване на удостоверение за български произход, като е приложил акт за раждане №323/1965. В оспорената заповед е прието, че заявителят не доказва своя български произход. Приложил е и удостоверение, издадено от Сдружение „Български културен клуб – С.“, в което, според изложеното в заповедта „липсва статистиката на В. К. „М.. Етнография и статистика“ от 1900г.“

С горните лаконични мотиви, на основание т.1 §2 от ДР на ЗБГ е отказано издаването на удостоверение за български произход, като е прието, че за М. не може да бъде направен безспорен и категоричен извод, че е българин, живеещ извън Република България по смисъла на чл.2 на Закона за българите, живеещи извън Република България и лице от български произход по смисъла на §2, т.1 от ДР на Закона за българското гражданство.

Постановената заповед за отказ, с изложеното по-горе съдържание, според настоящия състав е немотивирана. Не е посочено от административния орган защо приема, че въз основа на приложените документи не се доказва българският произход на лицето. Документите, които е представил заявителят не са обсъдени в мотивите на заповедта, а относно удостоверението, издадено от Сдружение „Български културен клуб – С.“ е формулирано изречение, чиито смисъл е неразбираем. Статистика на В. К. от 1900г. не е приложена по делото, не става ясно за съда в каква връзка е спомената. В същото удостоверение (на лист 21 от делото) е посочено, че лицето е с майчин език западната диалектна форма на българския език, а имената му, както и тези, на неговите възходящи, принадлежат към българската именна система. Тези обстоятелства не са обсъдени. Мотивите на административния орган не могат да бъдат разкрити и от находящото се по преписката становище на Н. Н. – специалист в „БО и ИД“ от 18.10.2019г., поради което съдебната инстанция е поставена в невъзможност да провери, дали при постановяване на отказа, правилно е приложен материалният закон.

На следващо място, цитираният Правилник за Държавната агенция за българите в чужбина, чиито чл.14, ал.3 е посочен сред правните основания за издаване на заповедта, в действаща му към датата на издаване на заповедта (18.10.2019г.) редакция не е представен по делото и не може да бъде открит в правноинформационните системи, достъпни в АССГ. На Интернет страницата на ДАБГ единствено се открива утвърденият със Заповед № 34/14.09.2020г. на и.д. Председател на Държавната агенция за българите в чужбина правилник, който по смисъла на чл.7, ал.1 от ЗНА единствено урежда организацията, вътрешния ред и дейността на Агенцията, но не и материалните предпоставки за издаване на исканото удостоверение.

В Закона за българите, живеещи извън Република България (Обн. ДВ. бр.30 от 11 април 2000г., изм. ДВ. бр.58 от 26 юли 2016г.), чл. 2 определя за българин, живеещ извън Република България, лице, което:

1. има поне един възходящ от български произход;
2. притежава българско национално съзнание;
3. пребивава трайно или постоянно на територията на друга държава.

Понятието „лице от български произход“ е дефинирано в т.1 на § 2 от ДР на ЗБГ, съгласно която, това е лице, на което поне единият възходящ е българин.

Според практиката на Върховния административен съд /Решение №344/05.03.2020г. по ахд № 9476/2020г.; Решение № 7971/23.06.2020г. по ахд № 3612/2018г. на ВАС

Трето отделение/, смисълът на цитираното законово определение е, че лице от български произход е това лице, на което поне единият родител е българин. Членуването на „единият“ и единственото число на „възходящ“ е направено от законодателя, за да се ограничи установяването на произхода на лицата до възходящите от първа степен, а именно до техните родители. В противен случай законодателят би употребил израза „поне един от възходящите“. Това тълкуване е в съответствие с чл.25, ал.1 от Конституцията на Република България: „Български гражданин е всеки, на който поне единият родител е български гражданин...“, както и с чл.8 от Закона за българското гражданство, според който „Български гражданин по произход е всеки, на когото поне единият родител е български гражданин.“ Посочените разпоредби ограничават придобиването на българско гражданство по рождение, до родителите на лицето. Налице са и разпоредби в самия ЗБГ, които разграничават понятието „български гражданин“ от „български произход“. Така например, в чл.15, ал.1 от ЗБГ, законодателят е предвидил като отделни хипотези, придобиването на българско гражданство по натурализация, когато лицето е от български произход (т.1) или когато единият му родител е български гражданин или е починал като такъв (т.3). Различни са и доказателствата, установяващи едната или другата хипотеза. В чл.15, ал.2 ЗБГ, законодателят е предвидил, че българският произход на лицето, искащо придобиване на българско гражданство по натурализация, ще се доказва с удостоверение за български произход, издадено от Държавната агенция за българите в чужбина.

При горното тълкуване, необосновано е становището на процесуалния представител на ДАБЧ, че под „българин“ следва да се разбира „български гражданин“ и трябва да е налице правна и политическа връзка между един от възходящите на лицето и Република България, т.е. българско гражданство. Независимо от това, недопустимо е мотивите на административния орган да се излагат едва в писмената защита пред съда, тъй като това представлява грубо нарушение на правото на защита на адресата на акта, срещу постановения му отказ. Същият, поради допуснатото съществено нарушение на административнопроизводствените правила и изискването за форма, следва да се отмени и преписката да се върне за ново произнасяне, при спазване на дадените в настоящото решение указания, относно тълкуването на закона.

Така мотивиран и на основание чл.173, ал.2 и чл.174 АПК, съдът

РЕШИ:

ОТМЕНЯ по жалба на С. Е. М. – гражданин на Р.С. М. Заповед №О-10440/2019-10-18 на и.д. Председателя на Държавната агенция за българите в чужбина /ДАБЧ/, с която му е отказано издаването на удостоверение за български произход.

ИЗПРАЩА преписката на председателя на Държавната агенция за българите в чужбина за ново произнасяне, при спазване на дадените указания по тълкуването и прилагането на закона.

Решението подлежи на касационно оспорване в 14-дневен срок от съобщаването му, пред Върховния административен съд.

Съдия:

